

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı: 2922
Tarih: 03.07.2019

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
KÜTÜPHANE VE ARŞİV
HİZMETLERİ BAŞKANLIĞI
Tarih: 03.07.2019
Sayı: -120.10-E.00000497634

E.00000497634

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Gizli tanıklık kurumunun yargı sisteminde yarattığı aksaklık ve sorunları tespit etmek amacıyla Anayasanın 98 inci İç Tüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri gereğince ekte sunulan gerekçe çerçevesinde Meclis Araştırması açılmasını arz ederim. 03.07.2019

Meral DANIŞ BEŞTAŞ

HDP Siirt Milletvekili

GEREKÇE

Adalet mekanizmasında, ceza muhakemesine getireceği faydadan ziyade savunma hakkını gasp eden “gizli tanıklık” kurumunun yarattığı olumsuzluklar ve yol açtığı aksamaların değerlendirilmesi gereklilik arz etmektedir. Zira, gizli tanığın hiçbir etki altında kalmadan ve vereceği ifadeden ötürü baskı, korku unsuru olmaksızın doğru ifade vermesi amacı doğrultusunda kurgulanarak can güvenliği endişesi taşıyan tanığın gizlenmesi değil korunması esas alınmalıydı. Nitekim maddi hakikate ulaşılmasında ve savunma hakkının korunmasındaki ortak denge ve yarar, ancak bu noktada sağlanabilirdi.

Ancak gelineen noktada mahkemelerin somut başkaca hiçbir delile başvurmaksızın sadece kim olduğu şaibeli gizli tanık beyanları ile hüküm tesis ettiklerine şahit olmaktadır. Çoğu kez polis yahut ajanlaştırılmış kişilerin gerçeğe aykırı beyanları “gizli tanık ifadesi” olarak karşımıza çıkmakta ve mahkûmiyet kararlarında tek delil olarak değerlendirilmektedir. Ceza yargılamalarında akıl hastası ve çocuklar dahil herkes maddi hakikate ulaşılmayı sağlamak adına tanıklık edebilir. Fakat tanık, yorum yapmaz, sadece beş duyu organı ile hakim olduğu olayı anlatır. Bu anlatım sadece dava konusu ile sınırlıdır. Fakat “gizli tanığın” ifadesi iddia ve savunma makamlarının yokluğunda alındığından “gizli tanığın” beyanları ve olayları anlatış biçiminin bilinmesine hiçbir biçimde imkan yoktur.

Maddi gerçeğe ulaşmak için tanığın kimliği ile mahkeme salonunda ifade vermesinin engellenmesi yani tanığın sanık ve avukatından saklanması savunma hakkını ve dürüst yargılanma hakkını açıkça ihlal eder. Gizli tanıklıkta, sanık ve avukatının yokluğunda verilen ifade; sanığın aleyhine olup bu sebeple, görmediği, beyanlarını duymadığı ve

E.00000497634

belki hiç tanımadığı bir tanığın sanık ve avukatından gizlenmesinin ölçütü, b bilgisi, görgüsü, sanıkla ilişkisi, husumetinin olup olmadığı, kişilik özellikleri ve durumu itibarıyla ne derece güvenilir olduğu incelenip araştırılmak suretiyle tespit edilmelidir. Ancak ne yazık ki son derece hassas bu mevzuu maddi gerçeğe ulaşma kaygısını dahi aşacak biçimde ve hakkaniyet ölçeğinden ziyade siyasi saikler doğrultusunda verilen gayri hukuki kararlara hizmet etmektedir.

Yukarda da dile getirdiğimiz üzere, “gizli tanığın gizlenmesi” üzerine kurulu bir sistemde maddi hakikate ulaşmaktan ziyade, “arzu edilen maddi hakikate” ulaşma yolunun tercih edildiği davalardan birisi de, henüz gündemde olan ve 59 yıl hapis cezasına çarptırılan Baran Barış Korkmaz davasıdır. Nitekim bu tür yargılamalarda verilen hükümde gizli tanık ifadesinden ziyade başka delil durumunun gözetilmemesi, hatta gizli tanık anlatımları dışında başka bir delil dahi olmaması mahkeme kararlarının objektiflikten uzak oluşunun bir tür sağlaması niteliğindedir. Kolluğun bir ihbar üzerine bomba hazırlığı için getirildiği iddia edilen tüpü bulmuş, ardından da gizli tanığın söz konusu tüpü Baran Barış Korkmaz’ın getirdiği yönündeki ifadesi üzerine Baran Barış gözaltına alınmış, örgüt üyesi olmak suçu ile 2 buçuk yıl tutuklu kalmış ve mahkemece ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına çarptırılmıştır. Ancak gizli tanık, Baran Barış’ın eşkâlini dahi verememiştir. Yalnızca bu durum dahi gizli tanık ifadesinin delil değerli olmadığını göstermektedir. Bu usul ise son dönem yargılamalarının neredeyse hepsini kapsamaktadır.

Özcesi gizli tanıklık, kapalı bir yargılamadan mütevellit olup Anayasa’nın 36. Md. ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 6. Md. ile güvence altına alınan adil yargılanma ilkesine aykırılık teşkil etmekte, savunma hakkına hanel getirip silahların eşitliği prensibini sanık aleyhine bozmaktadır. Yine mahkemeye tanığın anlattıklarını doğrulama/denetleme imkânı tanımadığından, ispat faaliyetinin psikolojik dinamikleri dikkate alındığında, aleniyeti kısmen ortadan kaldıran ve kapalı yargılama getiren bu düzenlemenin tarafların katılımına imkân vermeyecek şekilde mahkemeyi etkilemeye elverişli olduğundan maddi gerçeğe ulaşmaya hizmet ettiği açıkça kuşkuludur. Elbette en sıkıntılı hal ise yargılamanın üç unsurundan iddia ve savunma makamlarının tanık dinlenme aşamasında yer almamasıdır.

Hâlihazırda hukuka aykırı bir rol oynayan “gizli tanıklık” kurumunun yarattığı tüm sakıncaların giderilmesi gayesiyle bir araştırma komisyonu kurulmasını talep etmek zaruri olmuştur.

1	TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ	ADANA	Şakir
2	KEMAL PEKÖZ	ADANA	Kemal
3			
4	BERDAN ÖZTÜRK	AĞRI	Berdan
5	DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR	AĞRI	Duran
6	FİLİZ KERESTECİOĞLU	ANKARA	Filiz
7	KEMAL BÜLBÜL	ANTALYA	Kemal
8	AYŞE ACAR BAŞARAN	BATMAN	A. Acar
9	NECDET İPEKYÜZ	BATMAN	Necdet İpekyüz
10	MEHMET RÜŞTÜ TIRYAKI	BATMAN	Mehmet Rüştü Tiryaki
11	FELEKNAS UCA	BATMAN	Feleknas Uca
12	ERDAL AYDEMİR	BİNGÖL	Erdal Aydemir
13	SALİHE AYDENİZ	DİYARBAKIR	Salih Aydeniz
14	MUSA FARİSOĞULLARI	DİYARBAKIR	Musa Farisoğulları
15	SEMRA GÜZEL	DİYARBAKIR	Semra Güzel
16	HİŞYAR ÖZSOY	DİYARBAKIR	Hişyar Özsoy
17	GARO PAYLAN	DİYARBAKIR	Garo Paylan
18	İMAM TAŞÇIER	DİYARBAKIR	İmam Taşcier
19	REMZİYE TOSUN	DİYARBAKIR	Remziye Tosun
20	ŞEVİN ÇOŞKUN	MUŞ	Şevin Çoşkun